

ردیف	نمره	سوال
۱	۰/۵	معنی واژه های مشخص شده را بنویسید. الف) مجموع این طبق های خاک این تپه را به وجود آورده است. ب) اشتري و گرگی و روباهی از روی مصاحبت مسافرت کردند.
۲	۰/۲۵	معنی کدام واژه مشخص شده درست است؟ ۱) بگرای چو ازدهای گرز (قیام کن) ۲) چه نیکو گفت با جمشید دستور ۳) هر که دید از حیرتش کلک از بنان افکنده ای (انگشتان) ۴) به سوزی ده کلامم را رویی که با نادان نه شیون باد و نه سور (اجازه) کز آن گرمی کند آتش گدایی (اعتبار)
۳	۰/۲۵	معادل معنایی واژه مشخص شده در عبارت «من از طبیعت آموختم همانند با درختان بارور- بی آنکه زبان به کمتر داعیه ای گشاده باشم- سراسر کرامت باشم.» در کدام گزینه نیامده است؟ ۱) سریر ملک عطا داد کردگار تو را ۲) یکی از آقایان که خیلی ادعای فضل و کمالشان می شد، مقداری از ابیات را دو بار و سه بار مکرر خواستند. ۳) همه عزای و جلالی، همه علمی و یقینی به جای خویش دهد هرچه کردگار دهد همه نوری و سروری، همه جودی و جزایی
۴	۰/۷۵	املاي درست واژه را از داخل کمانک انتخاب کنید. الف) همه به هم (زُل - ذُل) زدیم و در میان بهت و حیرت اسیر دشمن، با صدای بلند از ته دل خندیدیم. ب) منظره زوال غاز خدایبامر، مرا به یاد شقاوت مردم دون و (وقاحت- وقاحت) این مصطفای بدقواره انداخته بود. ج) چو او را بدیدند برخاست (قو- غو) که آمد ز آتش برون شاه نو
۵	۰/۵	در میان واژگان زیر دو غلط املايي بیابید و درست آن ها را بنویسید. «صریر و اورنگ- صواب و مصلحت- سخره سنگ- امپراتوری های بزرگ- تجلی و قرب- شرز و ارغند»
۶	۰/۵	در کدام عبارت غلط املايي وجود دارد؟ درست آن را بنویسید. ۱) یکی از صاحب دلان سر به جیب مراقبت فرو برده بود و در بحر مکاشفت مستغرق شده بود. ۲) برای انتخاب راهبر و پیشوا که در راه آنان را رهنمون شود قرعه زدند، غذا را قرعه به نام هدهد افتاد.
۷	۰/۲۵	در کدام گزینه غلط املايي وجود دارد؟ ۱) تن ز جان و جان ز تن مستور نیست ۲) با دانشنامه رشته حقوق قضایی به سراغ دادگستری رفتیم. ۳) همه بیسی تو بکاهی، همه کمی تو فضایی ۴) غرق غباریم و غربت، با من بیا سمت باران
۸	۰/۲۵	در عبارت زیر یک جمله مشخص کنید که مطابق الگوی «نهاد + مفعول + مسند + فعل» باشد. «ای عزیز! پروانه، قوت از عشق آتش خورد، بی آتش قرار ندارد و در آتش وجود ندارد تا آنگاه که همه جهان، آتش بیند.»
۹	۰/۲۵	نوع «ان» در واژه مشخص شده چیست؟ چو از شمعی رسد پروانه را نور در آید پرنان پروانه از دور
۱۰	۰/۵	در عبارت زیر یک «نقش تبعی» بیابید و نوع آن را بنویسید. «وقتی در پاریس بودم، یک روز، نامه ای از پاریز به پاریس به نام من رسید. نامه را آقای هدایت زاده، معلم کلاس چهارم ابتدایی من برایم نوشته بود و در آن از خاطرات گذشته سخن گفته بود.»
۱۱	۰/۵	در هر کدام از سروده های زیر، کدام «نقش دستوری» حذف شده است؟ الف) بخند بر پیچاپیچ خیابان های جزیره ب) ما را فراغتی است که جمشید جم نداشت

ردیف	نمره	سوال				
۱۲	۰/۵	کدام یک از گروه های زیر «وابسته وابسته» دارد؟ نوع آن را مشخص کنید. (۱) کباب برّه ممتاز (۲) درس زبان ملّی				
۱۳	۰/۲۵	در عبارت زیر کدام واژه «قید صفت» است؟ «دسته گلی تازه در کنار بنایی یادبود نهاده بودند و بر بالای آن با خط درشت و بسیار روشن نوشته شده بود...»				
۱۴	۰/۷۵	درستی یا نادرستی گزاره های داده شده را مشخص کنید. الف) زمان فعل در آخرین جمله «پیرمرد دل خوشی دیگری نداشت. روز و شب با فخر و مباهات، با شادی و غرور به تصدیق می نگریست.» مضارع اخباری است. ب) در مصراع «عشق چون آید برد هوش دل فرزانه را» واژه مشخص شده «پیوند وابسته ساز» است. ج) نقش ضمیر متصل در مصراع «سخن گفتنش با پسر نرم دید» مفعول است.				
۱۵	۰/۵	با توجه به بیت زیر به پرسش ها پاسخ مناسب دهید. سپا ووش را تنگ در بر گرفت ز کردار بد پوزش اندر گرفت الف) نقش دستوری واژه «تنگ» چیست؟ ب) فعل «اندر گرفت» در مصراع دوم به چه معنا به کار رفته است؟				
۱۶	۰/۵	با توجه به متن زیر به پرسش ها پاسخ مناسب دهید. «محبّت چون به غایت رسد، آن را عشق خوانند و عشق خاص تر از محبّت است.» الف) جمله «پایه» یا: جمله هسته را مشخص کنید. ب) نوع «واو» در این عبارت عطف است یا ربط؟				
۱۷	۰/۲۵	«دماوندیّه» ملک الشعراى بهار در کدام قالب شعری سروده شده است؟				
۱۸	۰/۲۵	از صاحب «مثنوی معنوی» یک کتاب به نثر نام ببرید.				
۱۹	۰/۵	جاهای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید. الف) داستان «سی مرغ و سیمرغ» از کتاب عطار نیشابوری انتخاب شده است. ب) عبدالحسین زرّین کوب، مترجم کتاب است.				
۲۰	۰/۵	قسمت های مشخص شده، چه آرایه ای پدید آورده اند؟ الف) روشنی را، بهار را، از من بگیر، اما خنده ات را هرگز، تا چشم از دنیا نبندم. ب) دلا خموشی چرا؟ چو خم نجوشی چرا؟ برون شد از پرده راز، تو پرده پوشی چرا؟ (تشبیه قبول نیست)				
۲۱	۰/۷۵	از ستون دوم آرایه مناسب هر مورد را انتخاب کنید. (یک آرایه اضافه است)				
		<table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td style="text-align: center; width: 50%;">ستون اول</td> <td style="text-align: center; width: 50%;">ستون دوم</td> </tr> <tr> <td style="border-top: 1px solid black; border-bottom: 1px solid black;">الف) قهوه خانه گرم و روشن، مرد نقال آتشین پیغام / راستی کانون گرمی بود. ب) شانه می آید به کار زلف در آشفستگی / آشنایان را در ایام پریشانی پیرس ج) تو مر خلق را پریشان برای چه می کنی؟ مگر سر پادشاهی کردن نداری؟</td> <td style="border-top: 1px solid black; border-bottom: 1px solid black;">۱- اسلوب معادله ۲- حسن تعلیل ۳- مجاز ۴- ایهام</td> </tr> </table>	ستون اول	ستون دوم	الف) قهوه خانه گرم و روشن، مرد نقال آتشین پیغام / راستی کانون گرمی بود. ب) شانه می آید به کار زلف در آشفستگی / آشنایان را در ایام پریشانی پیرس ج) تو مر خلق را پریشان برای چه می کنی؟ مگر سر پادشاهی کردن نداری؟	۱- اسلوب معادله ۲- حسن تعلیل ۳- مجاز ۴- ایهام
ستون اول	ستون دوم					
الف) قهوه خانه گرم و روشن، مرد نقال آتشین پیغام / راستی کانون گرمی بود. ب) شانه می آید به کار زلف در آشفستگی / آشنایان را در ایام پریشانی پیرس ج) تو مر خلق را پریشان برای چه می کنی؟ مگر سر پادشاهی کردن نداری؟	۱- اسلوب معادله ۲- حسن تعلیل ۳- مجاز ۴- ایهام					

ردیف	نمره	سؤال	پاسخ
۲۲	۰/۵	مفهوم کنایه‌های مشخص شده را بنویسید. الف) روی‌ها چون زمین بیابان درکنند ب) هرگه که یکی از بندگان گنهکار، دست انابت به امید اجابت به درگاه حق بردارد، ایزد تعالی در او نظر نکند.	جمله <u>سر از یک گریبان برکنند</u>
۲۳	۰/۲۵	زمینه حماسه در کدام بیت «خرق عادت» است؟ ۱) بیامد دو صد مرد آتش‌فروز ۲) چو از کوه آتش به هامون گذشت	دمیدند گفتی شب آمد به روز خروشیدن آمد ز شهر و ز دشت
۲۴	۰/۵	با توجه به عبارت زیر به پرسش‌ها پاسخ دهید. «فرآش باد صبا را گفته تا فرش زمردین بگسترد و دایه ابر بهاری را فرموده تا بنات نبات در مهد زمین بپرورد.» الف) ارکان سجع (واژه‌هایی که سجع پدید آورده‌اند) را در این عبارت مشخص کنید. ب) واژه «باد صبا» مشبه است یا مشبه‌به؟	
۲۵	۰/۵	آرایه مناسب را از داخل کمانک انتخاب کنید. الف) گفت دیناری بده پنهان و خود را وارهان ب) می‌تواند حلقه بر در زد حریم حسن را	گفت کار شرع کار درهم و دینار نیست (تشبیه - مجاز) در رگ جان، هر که را چون زلف پیچ‌وتاب هست (تشخیص - ایهام)
۲۶	۰/۵	بیت زیر را کامل کنید. خورشید رفته است سر شب سراغ ماه	
۲۷	۰/۵	در بیت زیر دو واژه به اشتباه آمده‌اند؛ واژگان درست را بنویسید. وین نغمه محبت بعد از من و تو باقی است تا در زمانه باقی است فریاد باد و باران	
۲۸	۰/۵	مفهوم مشترک دو بیت زیر را بنویسید. الف) کاووس کیانی که کی‌اش نام نهادند ب) راستی خاتم فیروزه بواسحاقی کی بود؟ کجا بود؟ کی‌اش نام نهادند؟ خوش درخشید ولی دولت مستعجل بود	
۲۹	۰/۵	با توجه به درس «سی مرغ و سیمرغ» درستی یا نادرستی گزاره‌های زیر را مشخص کنید. الف) بیت «چشم بگشا به گلستان و ببین / جلوه آب صاف در گل و خار» به وادی «توحید» اشاره دارد. ب) بیت «هر که داند گفت با خورشید راز / کی تواند ماند از یک ذره باز» را «هدهد» در پاسخ به «بلبل» گفت.	
۳۰	۰/۷۵	هر کدام از موارد ستون دوم با کدام بیت در ستون اول تناسب مفهومی دارد؟ (یک مورد در ستون دوم اضافه است)	ستون اول الف) بی‌عشق زیستن را جز نیستی چه نام است؟ / یعنی اگر نباشی، کار دلم تمام است ب) ز خورشید و از آب و از باد و خاک / نگردد تبه نام و گفتار پاک ج) در ره عشق نشد کس به یقین محرم راز / هر کسی بر حسب فکر گمانی دارد ستون دوم ۱- روزها گر رفت، گو رو، باک نیست / تو بمان ای آن که جز تو پاک نیست ۲- هر کسی از ظن خود شد یار من / از درون من نجست اسرار من ۳- حیات از عشق می‌شناس و ممات بی‌عشق می‌یاب. ۴- با این نسیم سحرخیز برخیز اگر جان سپردیم / در باغ می‌ماند ای دوست! گل یادگار من و تو

ردیف	نمره	سوال
۳۱	۰/۲۵	بیت زیر، با کدام بیت تناسب مفهومی دارد؟ دست از مس وجود چو مردان ره بشوی تا کیمیای عشق بیابی و زر شوی (۱) گر نور عشق حق به دل و جان افتد بالله کز آفتاب فلک خوبتر شوی (۲) در مکتب حقایق پیش ادیب عشق هان ای پسر بکوش که روزی پدر شوی
۳۲	۰/۵	شاعر در بیت زیر، خود را به چه صفتی می ستاید؟ هرگز دلم برای کم و بیش غم نداشت آری نداشت غم که غم بیش و کم نداشت
۳۳	۰/۷۵	مفهوم مناسب هر بیت را از داخل کمانک انتخاب کنید. الف) همچو نی زهری و تریاقی که دید؟ همچو نی دمساز و مشتاقی که دید؟ (اشتیاق پایان ناپذیر عاشق - اهمیت ظرفیت مخاطب - دردکشیده بودن نی) ب) برکش ز سر این سپید معجر بنشین به یکی کبود اورند (مبارزه با ریاکاری - خروج از موضع ضعف - نظارت دقیق بر اوضاع) ج) گلّه ما را گلّه از گرگ نیست کاین همه بیداد شبان می کند (از ماست که بر ماست - از چاله به چاه افتادن - پیشگیری بهتر از درمان است)
۳۴	۰/۵	درستی یا نادرستی عبارات زیر را مشخص کنید. الف) عبارت «ستاره ضعیفی در شبستان تیره و تار درونم درخشیدن گرفت» بیانگر امیدواری است. ب) عبارت «چون رعیت کم شد، ارتفاع ولایت نقصان پذیرفت.» به ظلم و ستم پادشاه اشاره دارد.
۳۵	۰/۲۵	با توجه به شعر «خوان هشتم» منظور شاعر از سروده زیر چیست؟ این نخستین بار شاید بود / کان کلید گنج مروارید او گم شد
		■ به نثر روان معنی کنید.
۳۶	۰/۲۵	در شهر دست و پاگیر نشده بودیم.
۳۷	۰/۲۵	شبح شما را در میان تاریکی تعقیب کردم.
۳۸	۰/۵	نشد تنگ دل، جنگ آتش بساخت.
۳۹	۰/۵	گفت: والی از کجا در خانه خمار نیست؟
۴۰	۰/۵	اطفال شاخ را به قدوم موسم ربیع کلاه شکوفه بر سر نهاده.
۴۱	۰/۵	در عشق قدم نهادن کسی را مسلم شود که با خود نباشد.
۴۲	۰/۷۵	هرکه جز ماهی ز آبش سیر شد هرکه بی روزی است روزش دیر شد
۴۳	۰/۷۵	اولاً تجرید شو از هرچه هست وانگهی از خود بشو یکبار دست

ویژه پایه دوازدهم

اردیبهشت ۱۴۰۴

گزیده

مؤسسه آموزشی فرهنگی

دفترچه پاسخ تشریحی

ارزشیابی تشریحی مرحله ۴

فارسی ۳ (تمامی رشته‌های نظری)

۱۴۰۳-۱۴۰۴

SanjeshCloud

www.SanjeshCloud.ir

- ۱- الف) سینی گرد بزرگ و معمولاً چوبی (ب) هم‌نشینی، هم‌صحبت داشتن
- ۲- گزینه ۴ «بگرای: حمله کن / دستور: وزیر / بنان: انگشت»
- ۳- گزینه ۲ «(فضل در این عبارت به معنی «دانش» است. / در الف «عطا دادن» و در ج «جود» به معنی کرامت و بخشش است.)»
- ۴- الف) زُل (ب) وقاحت (ج) غو
- ۵- صریر: سریر / سخره: سخره
- ۶- گزینه ۲ «غذا: قضا»
- ۷- گزینه ۳ «(فضایی: فزایی)»
- ۸- همه جهان، آتش بیند. توجه: در تطابق الگوی جمله، حذف نهاد و جابه‌جایی ارکان مهم نیست. مثلاً در همین جمله «همه جهان، آتش بیند» نهاد حذف شده است.
- ۹- صفت فاعلی‌ساز
- ۱۰- «معلم» یا «معلم کلاس چهارم ابتدایی من» نقش تبعی از نوع «بدل» است.
- ۱۱- الف) نهاد (بر پیچاپیچ خیابان‌های جزیره [تو = نهاد محذوف] بخند). (ب) مفعول (ما را فراغتی است که جمشید جم آن را = مفعول محذوف [نداشت])
- ۱۲- گزینه ۲ «ملی» صفت مضاف‌الیه است. در «الف» واژه «ممتاز» صفت کباب است، نه صفت برّه.
- ۱۳- «بسیار» در گروه «خط بسیار روشن» قید صفت است.
- ۱۴- الف) نادرست («می‌نگریست» ماضی استمراری است). (ب) درست (ج) نادرست (ش «مضاف‌الیه است: سخن گفتن او»)
- ۱۵- الف) قید (ب) شروع کرد
- ۱۶- الف) آن را عشق خوانند. (ب) ربط
- ۱۷- قصیده
- ۱۸- فیه ما فیه
- ۱۹- الف) منطق الطیر (ب) قصه‌های دوشنبه
- ۲۰- الف) کنایه (مُردن) (ب) مجاز (شراب)
- ۲۱- الف) ← ۴ (ب) ← ۱ (ج) ← ۳
- الف) ایهام کلمه «گرم» در انتهای عبارت، با دو معنی داغ و صمیمی، در این سروده قابل قبول است (ب) اسلوب معادله (ج) مجاز «سر» مجاز از قصد است.

۲۲-

الف) به وحدت و یگانگی رسیدن
ب) توجه نکردن یا بی‌اعتنایی کردن

۲۳-

بیت «۲». (عبور از آتش و آسیب ندیدن، اشاره به زمینه خرق عادت حماسه دارد).
توجه: بیت «الف» «اغراق» دارد، نه خرق عادت.

۲۴-

الف) بگسترده و پیروید
ب) مشبه

۲۵-

الف) مجاز (درهم و دینار مجاز از پول است)
ب) تشخیص («رگ جان» تشخیص است)

۲۶-

ماه آمده به دیدن خورشید صبح زود

۲۷-

مصرع اول: وین نغمه محبت بعد از من و تو ماند
مصرع دوم: تا در زمانه باقی است، آواز باد و باران

۲۸-

ناپایداری قدرت

۲۹-

الف) درست
ب) نادرست (این بیت در پاسخ به طاووس گفته شده)

۳۰-

الف) (۳) مفهوم مشترک: زندگی بدون عشق ناممکن است.
ب) (۴) مفهوم مشترک: به یادگار ماندن رفتار و گفتار شایسته و خوب
ج) (۲) مفهوم مشترک: درک نکردن حال واقعی عاشق یا سرّ عشق

۳۱-

گزینه «۱». مفهوم مشترک: عشق، ارزش بخش است.

۳۲-

قناعت

۳۳-

الف) اهمیت ظرفیت مخاطب ب) خروج از موضع ضعف ج) از ماست که بر ماست

۳۴-

الف) درست

ب) نادرست (به مفهوم کم شدن درآمد مملکت در اثر کاهش جمعیت اشاره دارد).

۳۵-

نخندیدن

۳۶-

در شهر گرفتار نشده بودیم.

۳۷-

سایه شما را در تاریکی دنبال کردم.

۳۸-

ناراحت نشد و آماده مبارزه با آتش شد.

۳۹-

گفت: از کجا معلوم است که حاکم در میخانه نباشد؟ (یا: گفت: حاکم یقیناً در میخانه هست)

۴۰-

با آمدن فصل بهار، کلاهی از شکوفه بر سر شاخه‌ها (ی کوچک) قرار داده.

۴۱-

کسی می‌تواند عاشق باشد که ترک تعلقات کند (یا: ترک جسمانیت و مادیت کند).

۴۲-

هر کس به جز عاشق از عشق او، خسته و دلزده می‌شود و هر کس از عشق بی‌نصیب است، روزگارش تباه است.

۴۳-

ابتدا از هر چه وجود دارد (یا: از تمام امور مادی و دنیوی) پاک بشو، سپس خودت را نیز فراموش کن.